

Briuselis, 2024 m. vasario 23 d.
(OR. en)

6831/24

SOC 120
EMPL 65
EDUC 51
JEUN 36
ECOFIN 225

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Užimtumo komiteto atlikta Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalga. Pagrindinės gairės – Patvirtinimas

Delegacijoms pateikiamos Užimtumo komiteto (EMCO) atliktos Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalgos pagrindinės gairės, rengiantis jas patvirtinti 2024 m. kovo 11 d. Tarybos posėdyje.

EMCO atliktos Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalgos konkrečioms šalims skirtos išvados pateikiamos dokumente 6831/24 ADD 1.

Užimtumo komiteto perduoti Jaunimo garantijų iniciatyvos programų stebėsenos 2022 m. duomenys pateikiami dokumente 6831/24 ADD 2.

Užimtumo komiteto atlikta Tarybos rekomendacijos „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“ įgyvendinimo apžvalga

Užimtumo komiteto pagrindinės gairės Tarybai

1. Įvadas

Užimtumo komitetui (EMCO) pavesta stebėti pažangą, daromą įgyvendinant Tarybos rekomendaciją „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“. 2016 m., 2018 m. ir 2019 m. EPSCO taryba patvirtino Užimtumo komiteto pateiktų pagrindinių gairių rinkinį, paremtą jo vykdytos stebėsenos, susijusios su *2013 m. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos*, rezultatais. Jose pabrėžta prevencijos, ankstyvosios intervencijos, tvirtų partnerysčių valstybėse narėse svarba, taip pat lemiamos reikšmės valstybinių užimtumo tarnybų (VUT) vaidmuo.

Nuo 2021 m. toliau stebima, kaip įgyvendinama 2020 m. Tarybos rekomendacija „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“. 2021 m. spalio mėn. Užimtumo komiteto pagrindinėse gairėse dėl sustiprintos Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo daugiausia dėmesio skirta neproporcingam COVID-19 krizės poveikiui jaunimui; krizės metu valstybės narės toliau laikėsi tvirto politinio įsipareigojimo įgyvendinti tą iniciatyvą. Visose valstybėse narėse buvo imtasi tolesnių veiksmų, o iš daugelio naujų nacionalinių įgyvendinimo planų, kurie buvo arba turėjo būti priimti tuo metu, buvo matyti sistemingesnis ir darnesnis požiūris sprendžiant jaunimo nedarbo ir neaktyvumo problemas. Tačiau tebeliko iššūkių visose Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo srityse, o pandemija daugeliu atvejų buvo papildomas kliudantis veiksnys. 2023 m. lapkričio mėn. **Užimtumo komiteto politikos analizės grupė (EMCO PAG)** atliko naujausią apžvalgą. Dabartinės pagrindinės gairės yra paremtos tos apžvalgos rezultatais, o priede išdėstytos konkrečioms šalims skirtos išvados. Taip pat prie šio dokumento pridedami kiekvienos valstybės narės atžvilgiu pateikiami 2023 m. duomenų rinkimo veiklos rezultatai, prieš tai išdėstant pagrindinių rezultatų ES lygmeniu santrauką.

2. Padaryta pažanga

Apskritai valstybės narės išlaikė tvirtą politinį įsipareigojimą įgyvendinti sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą ir dauguma jų pranešė apie pastangas gerinti savo pajėgumus teikti paslaugas nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui (NEET). 2021–2023 m. visose valstybėse narėse padaryta pažanga įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, nors įgyvendinimo mastas visoje ES skiriasi, o kai kurie aspektai, remiantis duomenų rinkimo rezultatais, atrodo, pablogėjo. Dabar labai svarbu spręsti nustatytus uždavinius ir šalinti trūkumus.

Pandemijos metu pasiekus aukščiausią lygį, NEET jaunuolių dalis vėl grįžo prie mažėjimo tendencijos, kuri prasidėjo nuo 2014 m. Pastarojo meto pokyčius gali lemti didėjantis valstybių narių įgyvendinamų aktyvumo skatinimo programų veiksmingumas ir geri Europos darbo rinkų rezultatai, beprecedentis žemas nedarbo lygis ir didėjantis darbo jėgos trūkumas įvairiuose sektoriuose.

Reikėtų stiprinti informavimo priemones, visų pirma skirtas pažeidžiamiausiems NEET jaunuoliams, įskaitant NEET jaunimą kaimo vietovėse, visų pirma stiprinant ministerijų ir VUT veiklos koordinavimą. Nors daugelis valstybių narių praneša apie didelę pažangą skaitmeninių įgūdžių tobulinimo srityje, kai kuriose šalyse vis dar kyla iššūkių. Savalaikių ir teigiamų pasitraukimų iš Jaunimo garantijų iniciatyvos programų dalis padidėjo, tačiau daugeliu atvejų laukimo laikas tebėra per ilgas. Taip pat sumažėjo aprėpties lygis. Todėl būtina gerinti Jaunimo garantijų iniciatyvos pajėgumus, kad būtų galima pasiekti daugiau jaunimo. Kalbant apie rezultatų tvarumą, teigiamų rezultatų dalis po 6 mėnesių šiek tiek sumažėjo, tačiau apskritai vis dar reikia dėti pastangas, kad daugelyje valstybių narių būtų pagerinta tolesnių veiksmų duomenų kokybė. Taip pat reikia gerinti padėties **nustatymą**, nes NEET duomenų rinkimas, dalijimasis jais ir tolesni su jais susiję veiksmai laikomi svarbiais vykdant tolesnius veiksmus, susijusius su priemonėmis pagal Jaunimo garantijų iniciatyvos programas, įgyvendinamas nacionaliniu lygmeniu.

Paslaugų teikimo kokybė ir veiksmingumas vis dar labai skiriasi. Pastebėta, kad pereinama nuo individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų teikimo prie bendresnio pobūdžio paslaugų, todėl kyla pavojus, kad NEET jaunimas bus laikomas paprastais darbo ieškančiais asmenimis, o neaktyvūs NEET jaunuoliai bus palikti nuošalyje. Tai kelia susirūpinimą, atsižvelgiant į vis dar didelį pažeidžiamomis sąlygomis gyvenančių NEET jaunuolių skaičių – ši problema kyla daugelyje valstybių narių. Reikia stiprinti **prevencijos priemones** ir sutelkti dėmesį į mokyklos nebaigimo reiškinį.

2021–2027 m. „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) programavimo laikotarpis suteikia galimybę spręsti uždavinius, su kuriais valstybės narės vis dar susiduria, ir atitinkamai reikėtų skirti pakankamai išteklių novatoriškiems veiksmams ir priemonėms. Visų pirma valstybėse narėse, kuriose taikomas daugiapakopis valdymas, teisingas išteklių paskirstymas ir patikima stebėsenos sistema galėtų padėti išvengti rizikos, kad Jaunimo garantijų iniciatyva bus įgyvendinama nevienodai visoje šalyje. Kita vertus, bus svarbu užtikrinti tinkamą ankstesnių iniciatyvų, kuriomis NEET jaunuoliai buvo sėkmingai remiami ir tvariai įtraukiami į darbo rinką, nacionalinį finansavimą. Šiomis aplinkybėmis labai svarbu pereiti nuo plataus ESF+ lėšų naudojimo prie nacionalinio programavimo. Toliau skatinamas valstybių narių keitimasis gerąja praktika ir tarpvalstybinių projektų organizavimas.